

at de kunne faa Løjlighed til at udfolde deres Evner og blive saa dygtige som gør- ligt. Men for at opnaa dette er det nød- vendigt, at der af det offentlige vises Om- sorg for den opvoksende Slægt. Det er jo desværre saadan, at en meget stor Del, ja de fleste af de Mennesker, som under en eller anden Form ere komne paa Kant med Samfundet, Forbrydere, Bøller, Lediggængere, de unge derude paa Opdra- gelsesanstalterne osv., i Regelen have sul- tet i deres Barndom eller paa anden Maade været vanrøgtede. Jeg tror, at Skolebespisningen er et fortrinligt Mittel til Forebyggelse af Børnens Forfald, saa at de ikke blive tvungne ud paa de Veje, fra hvilke Samfundet senere har saa stor Vanskelighed med at faa dem tilbage.

Ganske vist kan man ikke med Skole- bespisning hjælpe paa alle disse Forhold. Det, at Børnene faa varm Mad, vil ikke i alle Tilfælde kunne forhindre, at de blive daarlige Mennesker, men der er ingen Tvivl om, at det vil være et Skridt i den rigtige Retning. Alene for Skolens Skyld, for Undervisningens og Aandsudviklingens Skyld bør Sulten afskaffes hos Skolebørn. Det er naturligt, at de sultne Børn ikke kunne følge med i Undervisningen. Det er en Erfaring, som man har kunnet kon- statere overalt, hvor man har haft med Skolegerning at gøre, at Børn, der ere daarligt ernærede, Børn fra de fattige Hjem, om hvilke man ved, at de sidde og sulte, Børn, som ere daarligt paaklædte og paa anden Maade have det slet, i de fleste Tilfælde have meget vanskeligt ved at følge med Undervisningen og ikke opnaa det Udbytte af Skolevæsenet, som dette til- sigter. I et italiensk videnskabeligt Tids- skrift fandtes for nogle Aar siden et Re- ferat af en Tale om Skolebespisning, holdt af Professor Credaro i Pavia. Han sagde nogle Ord af Interesse. Han belyste i sin Tale Reformens Nødvendighed fra et pæ- dagogisk, økonomisk og etisk-socialt Syn- punkt. Han skildrede det sultne Barn, som i hungrende Tilstand skal lytte efter Lærerens Ord uden at kunne opfatte disse, og han sagde, at „dette Barn aldrig kan udvikle den livlige Energi, der er nødven- dig til det aandelige Arbejde, som er en Betingelse for at kunne lære“. Jeg synes, at disse Ord have nogen Interesse, udtalte af en Professor, der hele sit Liv har beskæftiget sig med pædagogiske Spørgs- maal som Forstander for Paviass Skole- væsen. Det har nogen Interesse at er- indre, at han erklærer, at Børn, der sulte,

ikke ere i Stand til at udvikle den Energi, der er nødvendig for at kunne lære noget.

Skolebespisning burde derfor være en Skolesag, der gik ind som et Led i Skolens Gerning, thi dette, at Samfundet paabyder Børnene at møde i Skolen, dette, at Sam- fundet bestemmer, at fra en vis Alder skulle alle Børn tilegne sig et vist Maal af Kundskab, er jo godt nok — derom ere vi naturligvis alle enige, at det er rigtigt, at Børnene skulle lære noget, for at Slægten kan blive oplyst og dygtig —, men det er ikke nok, at Samfundet paabyder Børnene at møde og modtage Undervisning, naar man ikke sætter Børnene i Stand til at mod- tage Undervisning, naar man ikke skaber Betingelser for, at de kunne faa Udbytte af den Undervisning, paa hvilken Landet ofrer meget store Summer hvert Aar.

Udgiften til Skolevæsenet udgør mange Millioner, og de ere godt anvendte, jo mere vi ere i Stand til at udvikle vor Folke- skole, jo bedre er det naturligvis. Udgiften til Skolebespisningen vil være yderst ringe i Forhold til de Millioner, vi ofre paa de øvrige Dele af Skolevæsenet, og Udbyttet af Millionerne til Skolevæsenet vilde utvivl- somt blive større, naar denne forholdsvis ringe Reform, som Skolebespisningen be- tegner, blev gennemført og gik ind som et Led i Skolens Gerning. Vi ere jo humane i vor Tidsalder, vi sørge for, at vore Sol- dater ikke vantrives, men faa god Mad. Vi ofre Summer hvert Aar paa Forsøgs- forplejningen, og hvad alt det hedder, og vi have ogsaa vort Blik henvendt paa Straf- fangerne for at gøre det saa godt og saa lyst, som det er muligt, indenfor Fængslets Vægge for dem, der tvungne af Forholdene ere komne derind. Var der da ikke saa meget større Grund til at vise sin Hu- manitet ogsaa overfor de Børn: — i mange Tilfælde Børn af flittige og stræbsomme Arbejdere —, der ikke ere i Stand til i Hjemmet at faa den Ernæring, der er nød- vendig for at kunne komme igennem Livet?

Der er nu og da gjort den Indvending overfor Skolebespisning, at det var en Købstadsag, at de fleste nødlidende Børn var i Købstæderne. Og det er vel rig- tigt. Talmæssig set findes de fleste i Køb- stæderne. Men vi bør i denne Forbindelse erindre, at fra Landet ere Tusinder af Ar- bejdere vandrede ind til Købstæderne, ind til den i mange Tilfælde store Nød og Arbejdsløshed, der har været en Følge af denne Indvandring. Derfor ere de Børn, der gaa i Købstæderne og lide Nød, ofte Børn, der i Virkeligheden hørte hjemme